

College van burgemeester en wethouders
T.a.v. dhr. E. van der Burg
Postbus 202
1000AE Amsterdam

Amsterdam, 7 maart 2018

Betreft: Advies Agenda Zwembaden 2025
Kopie: Leden van de raadscommissie Zorg en Sport

Geachte heer Van der Burg,

Op verzoek van het college boog de Sportraad zich de afgelopen periode over de concept *Agenda Zwembaden 2025. Uitgangspunten en opgaven Amsterdamse zwembaden*. Een deelvisie op zwembaden die voortkomt uit de Sportvisie 2025 en onder meer als doel heeft de harmonisatie van tarieven vast te leggen. Hiermee zou deze Agenda – na de binnen- en buitensporttarieven – het slotstuk van de herziening van de Amsterdamse tariefensystematiek moeten vormen. Voorwaar geen eenvoudige opgave. Enerzijds omdat zwembaden breed gedragen, maar relatief kostbare maatschappelijke voorzieningen zijn. Anderzijds omdat het zwemmen zich moeilijk laat vergelijken met de wijze waarop de meeste andere takken van sport aangeboden en beoefend worden. De gebruikersgroepen en hun wensen en behoeften zijn zeer divers, wat het lastig maakt een generiek zwem(bad)beleid te formuleren.

Tot zijn tevredenheid constateert de Sportraad dat de Agenda deze diversiteit erkent en beschrijft. Bovendien blijkt uit meerdere passages dat vanuit de zwemmer wordt geredeneerd met als gevolg beleid dat dienstbaar is aan de gebruiker. Een mooi voorbeeld hiervan is volgens ons het voornemen om een Amsterdamse zwembadpas in te voeren. En ook de afstemming en samenwerking die de gemeente lijkt te zoeken met andere (innovatieve) partijen uit zowel de maatschappelijke als private sector stemt hoopvol. Tegelijkertijd ontbreekt het in de Agenda naar onze mening te vaak aan een concrete onderbouwing van bepaalde keuzes en ambities. In ons advies over de Sportvisie 2025 gaven wij aan deze concretisering (bij voorkeur in combinatie met een financiële paragraaf) wel terug

te willen zien in de verschillende uitvoeringsplannen. De Sportraad verwacht dat een beter inzicht in de veelzijdige wereld van zwemmers en zwembaden het mogelijk maakt meer concrete doelstellingen te formuleren en zodoende alle Amsterdamse zwemmers beter te bedienen.

De Agenda Zwembaden 2025 vangt terecht aan met het enorme belang van zwemmen voor de stad Amsterdam en zijn inwoners. Te beginnen natuurlijk omdat Amsterdam een zeer waterrijke stad is en zwemmen een belangrijke basisvaardigheid die iedere Amsterdammer zou moeten beheersen. Deze Agenda gaat daarmee vooreerst over de veiligheid van onze bewoners. Maar zwemmen is daarnaast zoveel meer. Een medaillemotor van de Zomerspelen, een uiterst gezonde vorm van bewegen en een universele en tijdloze vorm van (zomers) vertier voor bijna iedereen. Zwembaden zijn de kostbare, maar onmisbare speeltuinen, leerfabrieken en verenigingshuizen die dit allemaal faciliteren. De Sportraad meent van de gemeente Amsterdam te mogen verwachten dat zij in een Agenda als deze duidelijk aangeeft wat zij ten aanzien van al die verschillende facetten van het zwemmen wenst te bereiken, hoe zij dat denkt te gaan doen en hoeveel zij bereid is daarvoor te betalen. Met onderstaande aanbevelingen hoopt de Sportraad een bijdrage te leveren aan de verdere planvorming.

1. De Sportraad adviseert de zwemmer nadrukkelijker te segmenteren en op basis daarvan doelstellingen te formuleren en verantwoordelijkheden af te bakenen.

Meer nog dan bij de meeste andere sporten is de functie van zwemmen meerledig. Van ware (top)sport tot curatief bewegen en van pure recreatie tot elementaire educatie. Teneinde adequaat beleid te kunnen formuleren verdient het aanbeveling om deze verschillende functies en gebruikersgroepen te onderscheiden en beschikbare gegevens niet alleen in samenhang maar ook afzonderlijk te analyseren. Door te segmenteren in topzwemmers, verenigingszwemmers, ongebonden baantjestrekkers, zwemlessers en recreatieve plonsers kan per doelgroep en aanbieder meer gericht beleid geformuleerd worden. Want hoewel ze allemaal gebruik maken van hetzelfde (gemeentelijke) zwemwater, ligt het voor de hand dat wensen, behoeften en uitdagingen per doelgroep en aanbieder verschillen. Dit geldt evenzeer voor de mate waarin de gemeente een verantwoordelijkheid draagt. Het is vanuit maatschappelijk oogpunt nou eenmaal belangrijker dat jonge kinderen kunnen (leren) zwemmen dan dat er een golfslagbad om de hoek ligt. Genoemde segmentatie kan tegelijkertijd helpen om te bepalen welke onderdelen van het zwemmen de gemeente (deels) aan de markt kan overlaten en welke in mindere mate. Iets wat niet alleen wenselijk is, maar gelet op de wet markt en overheid wellicht zelfs noodzakelijk.

2. De Sportraad adviseert de totale huidige en toekomstige behoefte aan zwemwater in Amsterdam nauwkeurig in kaart te brengen.

In vergelijking met andere gemeenten in Nederland telt Amsterdam zeer weinig zwembaden¹. Dat de bestaande Amsterdamse zwembaden dan ook vele malen meer bezoekers trekken dan het landelijke gemiddelde mag daarom geen verbazing wekken. Ondanks dat het zwemanimocijfer in Amsterdam onder het landelijk gemiddelde ligt, is de huidige druk op het bestaande zwemwater in Amsterdam dus groot. Iets wat overeenkomt met de signalen die de Sportraad met enige regelmaat uit de zwemwereld ontvangt. De verdere verdichting van de stad zal deze druk naar verwachting alleen maar doen toenemen. De Sportraad is weliswaar blij met het voornemen om het aanbod van overdekt zwemwater in het Oostelijk deel van de stad uit te breiden, maar vraagt zich af of overkapping van een deel van het Flevoparkbad de noodzakelijke verlichting biedt in de komende tien jaar.

Hier komt bij dat uitgerekend dit openluchtzwembad de laatste jaren een opmerkelijke stijging in het aantal bezoekers laat zien. Mede gelet op de bijzondere ontwikkelingen die het bad onder meer op organisatorisch gebied heeft doorgemaakt, lijkt het de Sportraad gerechtvaardigd niet te eenvoudig afscheid te nemen van dit in meerdere opzichten unieke 50-meter buitenbad. Dergelijk besluit zou gebaseerd moeten zijn op een gedegen onderzoek naar de huidige en toekomstige behoefte aan (soorten) zwemwater, waarbij indachtig de eerste aanbeveling nadrukkelijk onderscheid gemaakt wordt tussen de verschillende subgroepen. Het ligt hierbij eveneens voor de hand de te verwachten bevolkingssamenstelling van omliggende wijken mee te nemen en mede daarop de aard van de zwemfaciliteiten te baseren. Zo zal in wijken met veel jonge gezinnen bijvoorbeeld eerder kunnen worden volstaan met een eenvoudig (privaat) instructiebad, waar vele kinderen uit de buurt geschoold kunnen worden in zwemvaardigheid en ouders in de overige uren hun baantjes kunnen trekken.

3. De Sportraad adviseert de gemeentelijke plannen en ambities ten aanzien van de zwemvaardigheid van haar inwoners eveneens op te nemen in deze Agenda.

Misschien wel de belangrijkste functie van de gemeentelijke zwembaden is het faciliteren van zwemwater voor zwemlessen. Opvallend is het derhalve dat deze Agenda dit onderwerp maar mondjesmaat beschrijft. Ook schoolzwemmen komt slechts summier aan de orde, terwijl het college vorige zomer besloten heeft dit programma te intensiveren (naar aanleiding van motie 'Tijd om te

¹ Gemiddeld tellen Nederlandse gemeenten 1,3 zwembad per 25.000 inwoners (Mulier Instituut)

zwemmen'.) De Sportraad is – behoudens het percentage kinderen dat na de basisschool een zwemdiploma heeft behaald – zeer benieuwd naar de uitgangspunten en opgaven ten aanzien van de zwemvaardigheid en het aanbod van zwemlessen. Juist omdat een veelheid aan partijen op deze bijzondere markt haar diensten aanbiedt, zouden wij graag meer inzicht krijgen in onder meer de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van zwemlessen in Amsterdam.

Mochten de uitkomsten daar tot slot aanleiding toe geven dan pleit de Sportraad ervoor om te onderzoeken of het toch niet mogelijk is de zwemles weer volledig te integreren in het basisonderwijs. Kunnen zwemmen is in Nederland immers een elementaire vaardigheid. Daarnaast verplaatst je een belangrijk deel van de behoefte aan zwemwater naar de daluren, wat de druk op andere uren doet afnemen en de exploitatie van de zwemvoorzieningen wellicht ten goede komt. Bovendien ontlast je niet alleen de Amsterdamse ouders maar *en passant* ook de druk op onze gymzalen, waardoor uitbreiding van het aantal uren bewegingsonderwijs weer makkelijker wordt.

Afsluitend stelt de Sportraad voor eerst een compleet beeld te schetsen van de Amsterdamse zwemwereld en op basis daarvan een meer specifieke gemeentelijke visie te formuleren. Vervolgens kan in samenspraak met de vele partners (van wie een aantal al in deze Agenda wordt genoemd) invulling worden gegeven aan de wijze waarop de verschillende bijbehorende doelstellingen bereikt dienen te worden. Wij adviseren het resultaat hiervan, inclusief een financiële paragraaf, opnieuw aan de gemeenteraad voor te leggen.

Met vriendelijke groet,

drs. A.G.M. Telleman

Voorzitter

SPORTRAAD AMSTERDAM